

Nr 84/2009 (88)
KWIECIEŃ
Cena 2 zł

W szkolnym rytmie

Ukazuje się nieprzerwanie od 11 lat (d. „Głos Uczniowski”)
www.sp1.zary.pl

Wydanie specjalne z okazji Dnia Ziemi

W gazetce zostały zamieszczone materiały przygotowane na XI Sesję Przyrodniczą pod hasłem „O wilku mowa”, która odbyła się w Świbnej.

2001 – (d. „Głos Uczniowski”) laureat VIII Ogólnopolskiego Konkursu Czasopism Szkolnych o Pałuckie Pióro 2001 pod patronatem wicemarszałka Sejmu RP M. Borowskiego
2002 – laureat Ogólnopolskiego Konkursu Gazet Szkolnych – Forum Pismaków pod patronatem redakcji „Życia” (III m.)
2004 – laureat Ogólnopolskiego Konkursu Gazet Szkolnych -Forum Pismaków pod honorowym patronatem Ministra Edukacji i Sportu – Krystyny Lybackiej (III m.)

W tym miejscu zamieszczamy tekst lub zdjęcie, którego treść nie jest jednoznaczna, wywołuje mieszane uczucia, bawi lub zmusza do głębszej refleksji. Ups...

W numerze:

Spis treści	str. 2
Zdrowe wakacje, cz. 6	str. 3
Młodzi Przyrodnicy!	str. 4
XI Sesja Przyrodnicza	str. 5
O wilku mowa	str. 6
Przysłowia o wilku	str. 7-8
Listy wilka do człowieka	str. 9-12
Przeboje o wilkach	str. 13-16
Wilcza fotorelacja	str. 17-20
O wilku mowa...	str. 21
Wiadomości ze świetlicy	str. 22
Pięciu rozbójników	str. 23
Kryska na Matyska	str. 23
Krzyżówka	str. 24
Happening zdrowia	str. 25

Dyplom	str. 26
Kwiecień	str. 27-28

fot. Karolina Wojtiuk

Redagują:

Anna Rałowiec, Anna Burzyńska -**red. naczelni**

Jonatan Rybaczek, Kamila Trymerska, (operator DTP), Agnieszka Morżak, Joanna Całka (z-cy red. naczel.), Aleksandra Marek (sekretarz redakcji), Kamil Kielbowicz, Paulina Szaro, Karol Kordek, Bartosz Krupa Aleksandra Siemaszko (redaktorzy).

Dział łączności z czytelnikami: gab. 304B, od 8⁰⁰ do 12⁰⁰ – podczas przerw

Wydawca: Redakcja „W szkolnym rytmie”

Adres Redakcji: Szkoła Podstawowa nr1 im. F. Chopina w Żarach, ul. Szymanowskiego 8, 68-200 Żary, tel./fax (068) 374-27-77, e-mail: sp1zary@wp.pl lub sp1zary@poczta.fm

Materiałów niezamówionych (tekstów, zdjęć, dokumentów) nie zwracamy. Zastrzegamy sobie prawo skracania i adiustacji tekstów, wypowiedzi ustnych, listów. Za treść ogłoszeń reklamowych nie odpowiadamy.

Nakład: 50-70 egz.

Opiekunowie redakcji uczniowskiej: Tadeusz Kordylewski (opiekun koła dziennikarskiego), DTP Cezary Sułkowski (opiekun koła informatycznego)

Zdrowe wakacje, część 6.

Wiedza na całe życie

W dziale Zdrowe wakacje, który otworzyliśmy w czerwcowym numerze, kontynuujemy. Nadal będziemy informować Was, jak ustrzec się przed zagrożeniami czyhającymi np. w lesie. Informacje zaczerpnęliśmy z opracowania Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie, Oddziału Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej.

Czerwonka

Czerwonka to choroba zakaźna przewodu pokarmowego, wywołują ją różne gatunki bakterii z rodzaju *Shigella*.

Objawia się po 1-7 dniach:

- kurczowymi bólami brzucha,
- częstymi wypróżnieniami (do kilkudziesięciu na dobę),
- biegunkowymi stolcami z domieszką śluzu i krwi,
- podwyższoną temperaturą.

Może mieć przebieg łagodny o słabym nasileniu objawów. Ciężki przebieg choroby prowadzi do znacznego odwodnienia organizmu, co szczególnie u dzieci i osób starszych może stanowić zagrożenie życia.

Bakterie czerwonki rozwijają się w jelicie grubym.

Są usuwane z kałem człowieka chorego, ozdrowieńca lub nosiciela.

Można zarazić się nimi poprzez:

- żywność (głównie warzywa, owoce, produkty mleczne) i wodę,
- przedmioty (np. wspólne ręczniki),
- ręce.

zanieczyszczone
odchodami
ludzkimi

Do zakażenia dochodzi drogą pokarmową. Przebycie czerwonki nie daje trwałej odporności.

ABY UNIKNĄĆ CZERWONKI NALEŻY:

- dokładnie myć ręce mydłem pod bieżącą ciepłą wodą - szczególnie po wyjściu z ubikacji oraz przed przygotowywaniem i spożywaniem posiłków,
- unikać używania mydła i ręcznika wspólnie z innymi osobami,
- utrzymywać w nienaganej czystości ubikacje, pomieszczenia kuchenne, miejsca pracy związane z produkcją żywności,
- starannie myć owoce i warzywa przed spożyciem,
- właściwie przechowywać żywność - w zamkniętych szafkach i lodówce,
- dbać o prawidłowe odkażanie i likwidowanie odpadów oraz nieczystości ludzkich i zwierzęcych,
- tępić owady - głównie muchy - przenoszące bakterie czerwonki.

W przypadku wystąpienia objawów chorobowych - natychmiast zgłoś się do lekarza.
Ich lekceważenie może doprowadzić do odwodnienia organizmu,
a nawet śmierci dzieci i osób starszych.

Młodzi Przyrodnicy!

Witamy wszystkich tegorocznych uczestników **Tygodnia Ekologicznego**. Tematem wiodącym tegorocznego cyklu jest – **drzewo i wilk**, gatunki bardzo związane ze sobą. Potwierdza to choćby ludowe przysłowie: „**Ciągnie wilka do lasu**”.

W ramach **Tygodnia Ekologicznego** wszystkim uczestnikom proponujemy udział w:

- + **Fotokonkursie** pt. „Przyrodnicze osobliwości naszego miasta i okolicy”.
- + **Konkursie plastycznym** – do wyboru: „Drzewa”, „Wilk”, „Ptaki”.
- + **Zwładzie ekologicznym**.
- + **Marszu na orientację** „Szlakami pomników przyrody po Zielonym Lesie” - (organizator KH ZHP w Żarach).
- + **Rajdzie rowerowym i pieszym** Zielonym Szlakiem na trasie Żary – Świbna, połączonym z 3 – **dniowym biwakiem** w Ośrodku Szkoleniowo – Wypoczynkowym Komendy Hufca Związku Harcerstwa Polskiego w Żarach (organizator KH ZHP w Żarach)
- + **XI Sesji Przyrodniczej – Warsztaty w Świbnej pod hasłem „O wilku mowa ...”** (24.04.09r.) w Świbnej (organizator sesji – SP1).

Podobnie jak w latach ubiegłych, podczas sesji zostaną podsumowane wszystkie konkurencje, w których uczestniczyli uczniowie szkół żarskich. Na zwycięzców będą czekały (jak zwykle) nagrody ufundowane przez Burmistrza Miasta Żary, Dyrektora SP1 E. Krauze-Michalską i KH ZHP w Żarach.

Tegoroczna sesja przyrodnicza, podobnie jak poprzednia, będzie mieć charakter warsztatowy, przy okazji poznamy biologię i środowisko życia wilka. Warsztaty odbywać się będą w terenie i w ośrodku. Prowadzone będą przez nauczycieli naszej szkoły oraz pracowników Nadleśnictwa Lipinki. Uczniowie zgłoszonych wcześniej szkół wraz z opiekunami będą wędrować po ścieżce przyrodniczej i odwiedzać kolejne punkty:

- + „**Biogeografia drzew**” – prowadząca p. E. Krauze - Michalska
- + „**Piosenka o wilku**” – prowadząca p. H. Kryszewska
- + „**Impresje plastyczne o drzewach**” – prowadzący p. A. Woźniak
- + „**Polonistyczne przemyślenia o wilku**” – prowadzący p. T. Kordylewski
- + „**TI – dobry wilk**” – prowadząca p. C. Sułkowski
- + „**Rozpoznawanie pospolitych i chronionych gatunków drzew**” – prowadząca p. I. Żemojtel.

Zapraszamy wszystkich zainteresowanych do udziału w naszych warsztatach

Organizatorzy

XI Sesja Przyrodnicza – warsztaty w Świbnej pod hasłem „O wilku mowa”

Drodzy Uczniowie i Nauczyciele,

serdecznie zapraszamy Was do udziału w **XI edycji sesji przyrodniczej**, która odbędzie się w dniu 24.04.2009r. (piątek) o godz.10.00 w Ośrodku Harcerskim Komendy Hufca ZHP w Świbnej. W ramach sesji proponujemy Wam ciekawe **warsztaty przyrodnicze** pt. „**O wilku mowa ...**”.

Z każdej szkoły podstawowej zapraszamy po dwie 3 – osobowe drużyny: jedną z klas III, drugą z klas VI, natomiast z gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej po jednej 3 – osobowej drużynie, złożonej z uczniów klas I.

Prosimy wszystkich uczestników o przygotowanie się do następujących tematów:

- Rozpoznawanie gatunków drzew po liściach i kształtach ich koron.
- Rozmieszczenie pospolitych i rzadkich gatunków drzew na mapie Polski.
- Ochrona gatunkowa oraz znaczenie drzew w przyrodzie i gospodarce człowieka.
- Biologia wilka i jego znaczenie w ekosystemie.

Należy dodatkowo przygotować **piosenkę o wilku**.

Planowany czas trwania sesji ok. 3h. Warsztaty zakończymy podsumowaniem naszych działań i wspólnym posiłkiem.

Warsztaty

- 1) „**Biogeografia drzew**” – prowadząca p. Ewa Krauze - Michalska
- 2) „**Piosenka o wilku**” – prowadząca p. Honorata Kryszewska.
- 3) „**Impresje plastyczne o drzewach**” – prowadzący p. Andrzej Woźniak
- 4) „**Polonistyczne przemyślenia o drzewach i wilku**” – prowadzący p. Tadeusz Kordylewski
- 5) „**Rozpoznawanie pospolitych i chronionych gatunków drzew**” – prowadząca p. Izabela Żemojtel
- 6) „**TI – dobry wilk**” – prowadzący p. Cezary Sulkowski

Uwaga !!!

Przypominamy, że warsztaty odbędą się **24 kwietnia 2009r** (piątek) o **godz. 10.00** w Ośrodku Harcerskim w Świbnej. Gwarantujemy ciekawą zabawę i aktywny odpoczynek na świeżym powietrzu.

W przypadku pojawienia się wątpliwości proszę kontaktować się bezpośrednio z dyrektorem SP 1 w Żarach.

Drodzy Nauczyciele, swój udział prosimy potwierdzić w sekretariacie naszej szkoły (tel.470 77 27) **do 20.04.2009r.** (poniedziałek).

W imieniu wszystkich organizatorów serdecznie zaprasza

Dyrektor Szkoły Podstawowej nr1 w Żarach

Ewa Krauze - Michalska

O wilku mowa ...

Wilk (*Canis lupus*, L.)

Zamieszkuje lasy, równiny, tereny bagienne oraz góry Azji, północnej części Europy i Ameryki Północnej. Najwięcej wilków żyje w Kanadzie (50 tys.), w Rosji (30 tys.) i na terenie Alaski (5-7 tys.).

W Europie najczęściej występuje w Rumunii (ok. 2,5 tys.). Spotykane są też na Półwyspie Skandynawskim, w Polsce, Ukrainie, Słowacji, Włoszech i w innych krajach. W Polsce najczęściej ich żyje w województwach: podkarpackim, małopolskim i podlaskim. Największą ostoją wilków są Karpaty i Pogórze Karpackie (184 – 214 osobników), następnie Roztocze (72 – 93 osobniki) oraz puszcze północno – wschodniej Polski (171 – 211 wilków). Według ostatnich danych zwierzęta te spotkać można w zachodniej części kraju, również w województwie lubuskim.

Według danych Zakładu Badania Ssaków PAN liczebność wilków w Polsce w sezonie 2006/2007 oszacowano na 384 – 598 osobników.

Jako gatunek o skłonnościach terytorialnych wilk potrzebuje dużych przestrzeni. Zazwyczaj terytorium zajmowane przez watahę to 100 – 300 km²,

ale wielkość ta zależy od dostępności pokarmu i terenu. Wilk jest wytrwałym wędrowcem. Potrafi w ciągu dnia pokonać dystans kilkudziesięciu kilometrów.

Stada wilków liczą do 20 osobników. Będąc grupą rodzinną, składają się z pary rodzicielskiej, młodych i ewentualnie części wilków z poprzedniego miotu. Watahy mają ściśle określoną hierarchię wewnętrzną.

Wilki żywią się głównie średniej i dużej wielkości ssakami kopytnymi (jeleniami, sarnami, dzikami). Nie gardzą mniejszymi zwierzętami czy padliną. W sprzyjających warunkach chętnie zjadają ryby. Przy braku pożywienia lub w okresie wychowywania młodych zdarza się, że atakują zwierzęta hodowlane.

Dawniej wilki były szeroko rozpowszechnione, lecz ekspansja człowieka wpłynęła na ograniczenie ich populacji. Obecnie w większości państw objęto je ochroną gatunkową. W Polsce wilk podlega **całkowitej ochronie prawnej**.

Wilk od początku był i nadal jest obecny w ludzkiej kulturze. Na ogół w kontekście negatywnym, jako drapieżca, zabójca lub wcielone zło, wzbudzając powszechny lęk. Z drugiej strony, podziwiana jest wilcza niezależność, siła i wytrwałość. Ostatnio, na skutek wzrostu świadomości ekologicznej, postrzeganie wilka ulega stopniowej poprawie, miejsce strachu zaczyna zajmować zrozumienie jego roli w ekosystemie.

Słowniczek:

wataha – stado wilków

basiory – samce wilków

wadery – samice wilków

Przysłowia o wilku – najlepiej odzwierciedlają naturę wilka i podobieństwa człowieka do niego

Nosił wilk razy kilka, ponieśli i wilka.

Ciągnie wilka do lasu.

Chcesz mięso jeść, idź za wilkiem ogon nosić.

Człowiek człowiekowi jest wilkiem.

Dla wilka las, dla gołębia strzecha.

Gdy w Nowy Rok skwar i upał, baran wilka będzie chrupał.

Głupiego wilka i cielęta liżą.

Gonić wilka, a drzeć łyka.

Jeżeli lis dochrapie się jakiegoś urzędu, będzie urzędował jak wilk.

Kiedy idziesz do wilka na ucztę, weź psa ze sobą.

Komu się szczęści, to mu i wilk woły popasie.

Kto boi się wilków, nie powinien chodzić do lasu.

Kto ma kobyłę ze źrebięciem, to ma wilka zięciem.

Nie chce wilk na deszcz kaptura.

Ptaka po pierzu, wilka po sierści, a z mowy człowieka poznasz.

Stara koza i na wilka ma sposób.

Wilk dotąd trzyma przymierze z barany, dokąd syt leży ich mięsem napchany.

Wilk leżąc nie tyje.

Wilk nie winien temu, że Pan Bóg stworzył go wilkiem.

Wilk psa się nie boi, tylko nie lubi jego szczekania.

Wilka nogi karmią.

Wilka szuka, a ślad jego ujrzawszy, ucieka.

Z wierzchu owca, wewnątrz wilk.

Z wilka nie uczynisz barana.

Zachciało się kozie męża, poszła za wilka.

Złego psa prędej wilki zjedzą.

O wilku mowa, a wilk tuż, tuż...

Nie taki wilk straszny, jak go malują.

Nie wywołuj wilka z lasu.

Wilk syty i owca cała.

Bierze wilk i liczone.

Gdy wilk się zestarzeje, skubie go i wrona.

Kto chce z wilkami przestawać, musi wyć jak one.

Póki świat światem, wilk owcy nie będzie bratem.

Ten, kto ma wilka i lisa sąsiada, nie zawsze z czasem sypia i dojada.

Trudno sadzać wilka na barana, jak jest syty.

Wilki ci i złodziej po nocy wędrują.

Wilk głodny krąży, gdzie owce czuje.

Wilk morduje dla strawy, człowiek dla zabawy.

Wilk pacierza nie mówi ani się nie myje, a też żyje.

Wilk wilka nie szczuje.

Listy wilka do człowieka – Człowieku bądź człowiekiem!

Świbna, 24.04.2009 r.

Drogi Człowieku!

Chcielibyśmy Cię przekonać, że nie jesteśmy tacy źli. Mamy całkiem fajną rodzinę, w której się szanujemy i kochamy. Mógłbyś z nas brać przykład. Po co nas zabijasz? Są nas tylko dwa gatunki, czyli szary i czerwony wilk. Szarych wilków nie jest za wiele na świecie, a czerwone są prawie na wymarciu. Pozostało ich ledwie 200 na całym świecie. Zamieszkują Alaskę -region należący do USA. Przepraszamy za to, że napadamy niekiedy na Twoje bydło, ale postępujemy tak, gdy naprawdę jesteśmy głodne i nie możemy znaleźć pożywienia. Mamy nadzieję, że nas rozumiesz.

Pozdrawiamy!!!

**Dziki Wilk
SP w Lipinkach Łużyckich, kl. 3**

* * *

Las, 24.04.2009 r.

Drogi Człowieku !

Wiem, że myślisz o mnie źle, lecz wcale taki nie jestem. Zabijam po to, aby żyć. Nie zjadam zdrowej zwierzyny tylko atakuję i spożywam chore i słabe osobniki, dbając jednocześnie o równowagę przyrody. Wraz z innymi wilkami tworzymy zgraną rodzinę. Zdarza się, że zabijam zwierzęta hodowlane, ale wtedy, gdy nie upoluję zwierzyny leśnej. Zaś atakuję inne watahy wilków tylko wtedy, gdy zagrażają mojemu terytorium lub stadu. Myślę, że mój list poszerzył Twoją wiedzę o mnie.

Twój Wilk

Lipinki Łużyckie -Gimnazjum

* * *

Żary, 24.04.2009 r.

Drogi Człowieku !

W tym liście chciałbym Ci udowodnić, że wilki też mają zalety. Nie atakujemy ludzi bez przyczyny. Jesteśmy skłonni coś Wam zrobić tylko wtedy, kiedy czujemy się zagrożeni. Bo my, wilki, posiadamy swoje zasady, którymi są: wierność, honor i zgoda w rodzinie. Człowieku, więc zrozum, że jeśli wchodzisz do lasu, nie oznacza to, że nie wrócisz z niego żywy. Nasza wataha jest bardziej zgrana niż niektóra ludzka rodzina. Potrafimy żyć w zgodzie i poświęcać się dla innych. Kończąc mój list, chciałbym poprosić Was, ludzi, o zrozumienie i ochronę naszego gatunku, ponieważ jest nas coraz mniej.

**Pozdrawiam
Wilk**

PS Atakujemy Wasze zwierzęta hodowlane, ponieważ jest nas coraz mniej i nie radzimy sobie z silną i dziką zwierzyną.

SP10 Żary, kl. 6

Żary, 24.04.2009 r.

Człowieku!

Po raz kolejny piszę do Ciebie, a Ty ... Mam nadzieję, że tym razem odpiszesz! Nie rozumiem, dlaczego nie zrobiłeś tego wcześniej. Czyżbyś się mnie bał? Przecież nie masz ku temu żadnych powodów.

Wiem, że nie cieszę się wśród Was, ludzi, dobrą opinią, jednak jest to krzywdzący stereotyp. Wiem, wiem – czasami jestem niegrzeczny, ale komu się to nie zdarza? Przecież i Ty nie jesteś bez winy! W każdym razie mam do Ciebie prośbę... moje stado zawędrowało w Twoją okolicę, nikogo tu nie znamy i chciałbym się z Tobą zapoznać osobiście nie listownie. Co Ty na to? Nie uważasz, że powinniśmy żyć w harmonii i pokoju? Moglibyśmy pomagać sobie wzajemnie... Dużo słyszałem o Waszych zwyczajach, znaczy o ludzkich zwyczajach. Czasami podglądałem Was ukradkiem z zarośli lub kiedy bywałeś w lesie. Ale obawiałem się, że możesz się mnie przestraszyć. Pamiętaj, nie jestem taki, jak mówią ludzie. Mam nadzieję, że odważysz się i sam spróbujesz się o tym przekonać.

Często widzę w lesie ludzi, którzy wyrzucają pomiędzy drzewa puste butelki i śmieci – strasznie mnie to denerwuje.

Poznaj moją kulturę, zwiedź mój teren - zobacz, że nie warto niszczyć tego wszystkiego. Liczę, że przestaniesz się mnie bać, a spróbujesz mnie poznać. Może krótki spacer po lesie... może jutro? Będę czekał przy jeziorze o zachodzie słońca.

Pozdrawiam Wilk

**Agnieszka Śliżewska, Anna Tadeusz, Kinga Mazur
LO im. B. Prusa**

* * *

Świbna, 24.04.2009 r.

Szanowny Człowieku !

Piszę do Ciebie ten list, ponieważ chciałbym Ci przedstawić świat z punktu widzenia wilka. Nie jestem taki straszny, jak mówią o mnie ludzie. Nie rozumiem, dlaczego tak się mnie boisz. Zapewne myślisz, że jestem agresywny i zły. Poluję tylko wtedy, kiedy jestem głodny. A walczę z innymi, gdy jestem zmuszony bronić swojej watahy. Moim głównym pożywieniem są zwierzęta roślinożerne. W ten sposób zachowuję równowagę w przyrodzie. Mam nadzieję, że ten list da Ci dużo do myślenia i przekażesz te informacje innym ludziom.

Z poważaniem Wilk

**Hoffman Klaudia, Gargaś Aleksandra, Wójcik Marta, Wójcik Karolina
SP Lipinki Łużyckie, kl.6**

* * *

Żary, 24.04.2009 r.

Drodzy Ludzie !

Jestem wilkiem, mam na imię Pucio. Mieszkam w lesie wraz z innymi wilkami. Razem tworzymy stado. Żywimy się mięsem, ale ludzi unikamy. Polujemy na stare i chore zwierzęta. Być wilkiem jest bardzo ciężko, trzeba walczyć o jedzenie, dbać o stado i wychowywać młode. Jesteśmy dobrymi zwierzętami. Nie zabijajcie nas, bo jest nas coraz mniej. Gdyby ludzie byli miłsi dla nas, byłoby nas więcej. Wilki nie mają potrzeby Was

zabijać. To, że wyglądamy groźnie, nie znaczy, żeby traktować nas jak wroga. Walczymy o dobro lasu, wszystkich zwierząt i ludzi. Chcemy żyć w zgodzie.

**Pozdrawiamy Was
Wasze Wilki**

**Olek Czajka, Kinga Kłobuk, Klaudia Stochalska
SP 1, kl. 3c**

* * *

Świbna, 24.04.09 r.

Drogi Waclawie!

Zwracam się do Ciebie z prośbą, abyś nie wycinał drzew i nie nakazywał tego także leśnym pracownikom. W lesie wybuchł protest. Zwierzęta zbuntowały się, ponieważ tydzień temu, 17 kwietnia 2009 r. pan Bonifacy Krawężnik wyciął część lasu, w którym mieszkały skunksy. Zwierzęta napisały do nas prośbę:

„Szanowna Paro Alfa, zwracamy się do Was z prośbą, abyście wygonili kłusowników z lasu, ponieważ pozbawiają nas domu. Zróbcie to dla skunksów, gdyż stanowimy ważny element ekosystemu, tak jak i Wy. Wszyscy jesteśmy jedną rodziną. Niespełnienie naszej prośby grozi wywołaniem buntu wśród mieszkańców lasu.”

Zapoznaliśmy się z listem skunksów i przedyskutowaliśmy przedstawiony problem. Stwierdziliśmy, że ludzie faktycznie degradują środowisko życia zarówno nasze, jak i pozostałych zwierząt leśnych. Dlatego też dołączamy się do prośby naszych przyjaciół i apelujemy:

Ludzie szanujcie lasy – nasze domy.

**Z poważaniem
Rada Wilków**

**Kaja Jaskuła, Patrycja Skalińska, Jan Dul
Michał Leszczyński KSP Żary**

* * *

Świbna, 24.04.2009 r.

Drogi Człowieku !

W tym liście chciałbym napisać, że nie jestem taki groźny, jak uważacie. Żyję w głębokich lasach z dala od ludzi. Jem tylko padlinę i chore zwierzęta. Napadam na ludzkie osady tylko wtedy, gdy doskwiera mi głód. Najczęściej poluję w nocy i watahami. Żyjemy w stadach najczęściej składających się z 5-8 osobników. Całe stado wraz z ich matką opiekuje się małymi wilczkami. Drogi Człowieku, jest nas mało, powstrzymaj innych ludzi, aby nie strzelali do nas. Nie wypędzaj nas z lasów, my też chcemy mieć swój dom.

Gdy będziesz czytał ten list, weź sobie do serca moje słowa, pozwól mi i moim przyjaciołom żyć w naturalnym środowisku.

Pozdrawiam Wilk

**Mateusz Olszewski, Michał Dworecki, Natalia Kusz
SP 10 Żary**

Las Sosnowy, 24.04.2009 r.

Drogi Człowieku!

Dlaczego się mnie boisz? Nie jestem zły. W lesie pełnię ważną rolę. Zjadam chore, stare, zmęczone zwierzęta. Nie obawiaj się mnie. Jeśli mnie nie zaatakujesz, to nic Ci nie zrobię.

Jestem niegroźny. Proszę o to, żeby ludzie nie napadali na mnie i moich braci. Jeśli zginie nasz przywódca, to ciężko będzie się nam odnaleźć, a kiedy wytną nasze lasy, to zniszczą nasz dom.

Chcę zostać Twoim przyjacielem. Zastanów się nad tym. Proszę porozmawiaj z innymi ludźmi o naszym problemie.

Z poważaniem Wilk

**Paula Robińska, Ola Czubaj, Marta Jelska, Damian Marchewka
SP1 Żary**

fot. C. Sulkowski

Przeboje o wilkach

Wilcza przyjaźń

1. Był raz sobie wilk Tadeusz,
No i jeszcze Amadeusz,
Na boisku się poznali,
Kiedy jeszcze byli mali.

Ref.
Wilk, przyjaciel wilk,
On zawsze pomoże.
Wilk, przyjaciel wilk,
Ugryźć zawsze może.

2. Przyjaźń była bardzo piękna,
Lecz zepsuła ją panienka.
Przyjaciele się rozstali
I ze sobą nie gadali.

Ref.
Wilk...

3. Lecz pewnego dnia nad stawem,
Kiedy bocian zjadał żabę,
Przyjaciele się spotkali
I w przyjaźni pozostali.

Ref. Wilk...

4. Zazdrość poszła w siną dal,
Każdy już rodzinę miał.
Śliczną żonę, piękne dzieci,
Tak im błogo życie leci,
Teraz tworzą zgraną paczkę,
Na imprezach smakując kaczkę.

Uczestnicy Sesji nie tylko popisywali się wiedzą o wilkach. Sesję uatrakcyjnili występami artystycznymi, śpiewając własne piosenki o wilkach lub inspirowane znanymi utworami. (red.)

Sebastian Nawrocki, Julia Siwek, Pamela Moos, SP 10 Żary

Tańczący z wilkami

Hej!
Były sobie wilki trzy, wilki trzy,
Wszystkie miały wielkie kły, wielkie kły,
Tańczyły i skakały, niczego się nie bały,
Aż w końcu przechytrzył ich myśliwy mały!

Kinga Kłobuk, Klaudia Strychalska, Olek Czaja, kl. 3c SP1

Telefon do wilka

Halo! Wilku? Chcę rozmawiać z wilkiem...

Refren:

Halo! Halo! Halo! Halo! Halo! Halo! Halo! Tutaj wilk –mówi się.
Kto ode mnie czego chce? Kto ode mnie czego chce?
Tu LiLi. A to kto? Ja LiLi! LiLi co?
Do ciebie pytań mam ze sto!

Wilku, wilku ,wilku. Dlaczego zjadasz nas?
Wilku, wilku ,wilku. Dlaczego zęby masz?
A wilki skąd się biorą, co? Te sprawy są za trudne, uwierz w to!
Po co masz uszy i zęby. Też czemu na karuzeli nie chcesz kręcić się?

Refren:

Halo, jesteś wilku? To nie koniec z rozmową!
Mam jeszcze to i owo!
Wilku, wilku, wilku. Kto królem lasu jest?
Wilku, wilku, wilku, dlaczego szczeka pies?
Dlaczego świat ma kuli kształt, gdy ciemno jest?
Dlaczego boję się, dlaczego boję się?
Dlaczego kwiat ma tyle barw? Dlaczego ja bardzo lubię cię?

Ola Gargaś, Marta Wójcik, Karolina Wójcik, SP Lipinki Łużyckie

Miłujący wilk

1. Pewien wilczek duży wpadł raz do kałuży.
Całe futro miał zmoczone,
Wróble przyleciały, wilka wycierały,
Chociaż były wystraszone.

Ref. Wilk podziękował, już nie polował,
Bo miał on dobre serce.
Wilk podziękował, już nie polował
I ptaszki wziął na ręce.

2. Gdy do domu wracał, spotkał go też baba
I wycesał ładnie futro.
Dobry humor mieli, razem powiedzieli:
„Spotkamy się znowu jutro”.

Ref. Wilk podziękował, już nie polował,
Bo miał on dobre serce.
Wilk podziękował, już nie polował
I bacę wziął na ręce.

Wilk podziękował, już nie polował,
Bo miał on dobre serce.
Wilk podziękował, już nie polował,
I wszystkich wziął na ręce.

Kaja Jaskółka, Ewa Penkel, Aleksandra Kucharz, kl.6, KSP
Autorka tekstu: Róża Harenda, kl.4, KSP

Wirujący wilk

Wielka radość w domu wilka,
Bo przyjechała jego dziewczynka.
Wilk się cieszy, podskakuje
I ogonem wymachuje.

Wilk wariuje i świruje,
Bo swój pierwszy ślub planuje.
Basiora i Wadera dzieci mają
I wesołą watahę zakładają.

Razem wędrują, maszerują.
Pożywienia poszukują.
Terytorium potrzebują
I zabawę razem planują.

Lecz czy historia tej rodzinke
Będzie miała happy end?
To zależy tylko od nas.
Nie polujmy, nie kłusujmy,
Tylko bezpieczną przestrzeń im budujmy.

Agnieszka Ściszewska, Kinga Mazur, Anna Tadeusz, kl.1, LO im. B. Prusa

Wilczek

1. Był raz sobie wilczek mały u ha ha ha, u ha ha ha,
Który nie chciał słuchać mamy u ha ha, ha ha.
2. Raz na spacer sam udał się u ha ha ha, u ha ha ha,
No i w lesie zgubił się u ha ha, ha ha.
3. Zaczął płakać, lamentować u ha ha ha, u ha ha ha,
Nie miał, gdzie się w lesie schować u ha ha, ha ha.
4. Przestraszony, przerażony u ha ha ha, u ha ha ha,
Zaczął krzyczeć do leśnej wrony u ha ha, ha ha.
5. O ja biedny, chcę do mamusi u ha ha ha, u ha ha ha,
Ona mnie stąd zabrać musi u ha ha, ha ha.

6. Bo ja straszne boję się u ha ha ha, u ha ha ha,
Do kochanej mamy chcę u ha ha, ha ha.

7. I stąd taki morał znamy u ha ha ha, u ha ha ha,
Trzeba zawsze słuchać mamy u ha ha, ha ha.

Kusz Natalia, Dworecki Michał, Olszewski Mateusz, kl.3 SP10

Groźny wilk

Jestem bardzo groźny wilk,
Groźny wilk to właśnie ja.
Mieszkam w lesie sobie sam.
To właśnie dziś powiem wam.

Groźny wilk,
Groźny wilk,
Groźny wilk to właśnie ja.
Groźny wilk to właśnie ja.

Lubię ryby smaczne zjeść,
Smaczne ryby lubię jeść,
Ssakiem też pożywię się,
Sarny, dziki lubię też.

Lubię też ssaki jeść,
Ssaki lubię sobie zjeść.
Ssaki lubię sobie zjeść.

Kiedy ktoś uderzy mnie,
To wystawię zęby swe.
Kiedy ktoś wystraszy mnie,
To postawię uszy me.

Zęby swe,
Uszy me,
To wystawię wtedy je.
To wystawię wtedy je.

Szary ogon mi pasuje
I się wcale nie rymuje.
A mój nosek Eskimosek
Jest jak mały czarny włossek.

Ola Czubaj, Ola Blasik, Marta Jelska, Daria Łuczak, kl. 6, SP1 Żary

No
odpowiadaj!

Wszystkie wilki
mam w kadrze!

Wilcza fotorelacja

Kiedy będzie
bigos?

Co tam słycać panie
dzieju...

Ja już
mam!
Mniam,
mniam...

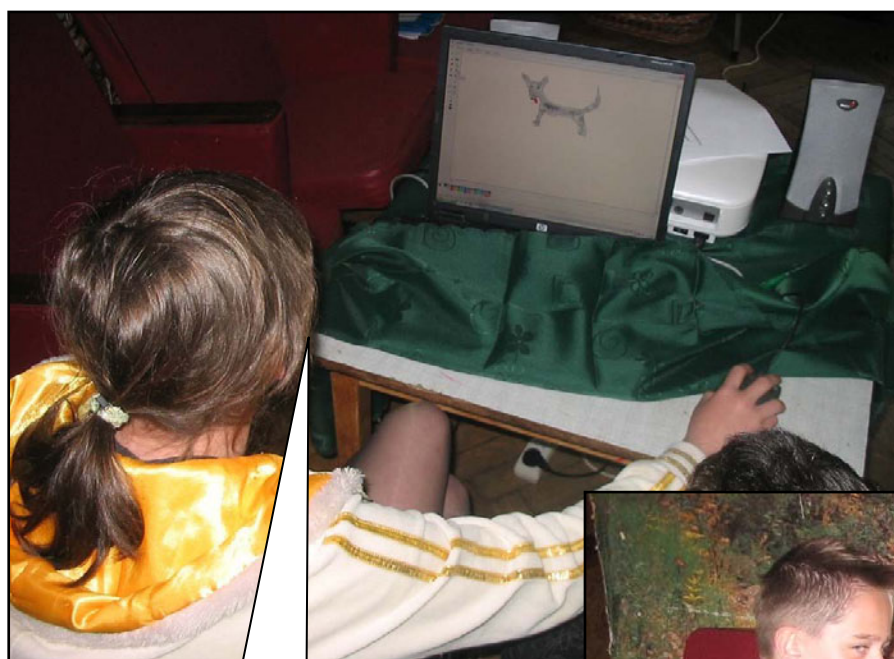
Mam wilczy apetyt!

Baba jak dąb!

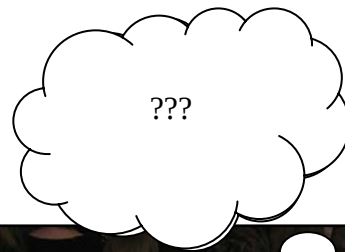
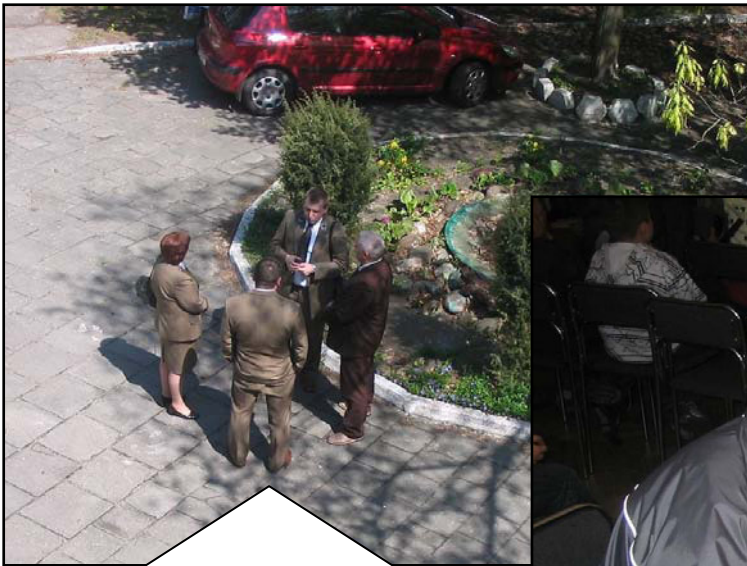

Na kogo on tak patrzy wilkiem....?

Chudy wilk.
Muszę go
podkarmić...

O wilku mowa,
a wilk tuż, tuż

Mądre dzieci!

Leżymy, ale
powstaniemy...

fot. C. Sulkowski, H. Kryszewska

Ich Troje

Ale fajny wilk!

Moje Asy!

Warsztaty w plenerze

KONIEC

O wilku mowa...

W dniu 24 kwietnia br. w Ośrodku Harcerskim ZHP w Świbnej odbyła się **XI Sesja Przyrodnicza pt. „O wilku mowa...”**. Podobnie jak w poprzednich latach sesja miała charakter warsztatowy połączony z interesującymi konkurencjami. Sesję prowadziła pani Ewa Krauze - Michalska (Dyrektor SP 1 w Żarach), a poszczególne warsztaty i konkurencje nauczyciele:

- p. Honorata Kryszewska (piosenka o wilku),
- p. Ewa Krauze-Michalska („O wilku mowa ...” - quiz wiadomości),
- p. Izabela Żemojtel (rozpoznawanie pospolitych i chronionych gatunków drzew),
- p. Tadeusz Kordylewski (polonistyczne przemyślenia o wilku),
- p. C. Sułkowski (TI z drzewami i wilkiem),
- p. A. Woźniak (impresje plastyczne o drzewach).

W sesji uczestniczyło 9 drużyn z 5 szkół: SP 10 w Żarach, KSP w Żarach, Zespół Szkół w Lipinkach, LO im. B. Prusa w Żarach oraz SP 1.

Do Świbnej przybyli również nasi stali goście: p. Anna Jońska-Choinka (konsultant ODN w Zielonej Górze), p. Dorota Boniec i p. Damian Sandak (pracownicy Nadleśnictwa Lipinki), p. Sławomir Kiewlicz (leśniczy ze Świbnej) oraz p. Mirosław Zengiel (Dyrektor Gimnazjum nr 2 w Żarach).

W czasie imprezy uczniowie zaprezentowali referat o wilku i prezentację o drzewach, recytowali wiersze, śpiewali piosenki oraz brali aktywny udział w różnych warsztatach. Sesję zakończyło krótkie podsumowanie, rozdanie nagród i dyplomów oraz posiłek (smaczny bigosik). Impreza, jak co roku, była ciekawa i wesoła.

Organizatorzy dziękują wszystkim uczestnikom. Szczególne podziękowanie kierują do ucznia **Rafała Fudalego**, z Liceum Ogólnokształcącego za rzeczowy referat o wilku.

Organizatorzy

Poniżej klasyfikacja drużynowa

1 miejsce (22,5pkt.) - drużyna z LO i drużyna „Mali Leśnicy” z SP1

II miejsce (21,5pkt.) - drużyna „Młode Wilczki” z KSP

i drużyna „Leśne Wilki” z SP1

III miejsce (21pkt.) - drużyna „Młode Wilki” z SP w Lipinkach

IV miejsce (20,5pkt.) - „Drużyna Actimela” z SP 10

i drużyna „Dzikie Wilki” z SP w Lipinkach

V miejsce (20pkt.) - drużyna „Wilczki” z SP 10

VI miejsce (19pkt.) - drużyna „Zabójcze Wilki” z Gimnazjum w Lipinkach

*** Serdeczne podziękowania składamy nauczycielom, którzy przygotowali drużyny, tj. pp. Paulinie Kabat-Kij, Joannie Stróż, Marcie Szajnie, Hannie Nawrockiej, Honoracie Kryszewskiej, Izabeli Żemojtel.**

Wiadomości ze świetlicy

25 marca br. roku w SPN nr 3 odbył się X Wiosenny Turniej Szachowy. Naszą szkołę reprezentowało 8 uczniów. Trzech zawodników uplasowało się w 1 dziesiątce (na 37 startujących), a Marek Jeremicz zajął III miejsce. Szachistów przygotował p. Andrzej Woźniak.

25 marca – Z okazji Dni Otwartych Szkoły wychowawcy świetlicy przygotowali zajęcia ekologiczno – plastyczne Pt. „Był sobie dąb”.

26 marca – Wyjście dzieci ze świetlicy z wych. M. Łukowską do kina Luna na przedstawienie pt. „Podróże kształcą” i „Melemelandia” wystawione w ramach Powiatowego Przeglądu Teatryków Dziecięcych BALLADYNA.

3 kwietnia – Odbył się kiermasz wiosenno-wielkanocny, podczas którego sprzedawano dekoracje wiosenne i świąteczne wykonane przez dzieci ze świetlicy pod kierunkiem M. Łukowskiej.

6 maja W świetlicy szkolnej odbył się II Turniej Warcabowy Klas III. Do gry przystąpiło 20 zawodników. Po rundzie eliminacyjnej zawody kontynuowało 10 zawodników, grając każdy z każdym. Zwyciężył Filip Bieńko z klasy 3c, II miejsce zajął Kamil Wrona, a III Roman Aleks; obydwaj z klasy 3. Turniej zorganizował i przeprowadził p. Andrzej Woźniak.

* Trwa konkurs na ekslibris uczniów naszej szkoły. Do końca roku zostało jeszcze trochę czasu. Można więc zgłosić się do p. Andrzeja Woźniaka po rady i praktyczną pomoc. Na pewno nie odmówi...

Notatki przygotowali nauczyciele świetlicy

Małgorzata Łukowska i Andrzej Woźniak

fot. Małgorzata Łukowska

Pięciu Rozbójników z pewnej klasy - baśń

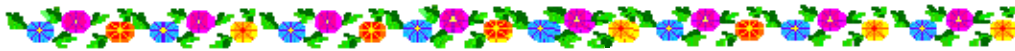
Jak zostać Super Ziomalem? I jak zachowuje się Rozbójnik? Klucz znajdziecie tutaj. Oto prezentujemy pięciu rozbójników. Pierwszy Ziomal ma ksywę Kawa, na co dzień ubrany jest w markowe ciuchy firmy Bike i Bobasa, które w jego mniemaniu powodują, że jest ważniejszy. Następny z „ulubieńców nauczycieli” to Wryta, który działa w KS Słomień Żary. Uwielbia piłkę i sport, ale nauczycielom wciąż podpada i często nie gra w życiu fair-play. Trzeci z rozbójników, Tymon nadużywa prawa pięści i zachowuje się jak dzikus. Posiada bogaty zasób słownictwa, niekoniecznie miły dla ucha. Srebro to Ziomal świetny w piłce nożnej, w przepychankach i wyzywaniu innych. Najlepiej wychodzi mu ocenianie innych, zawsze negatywne. Ostatni z baśniowych złoczyńców to Rzęch. Nałogowy kłamca, bije i wyzywa, a później z siebie robi ofiarę, np. przed panią pedagog.

Wniosek, czyli morał z tej baśni:

Chcesz zostać Super Ziomalem? Weź przykład z tych rozbójników. Nie żałuj stowy na ciuchy, bij, kop i wyzywaj, przeklinaj, niszc i potem zrzucaj winę na kozła ofiarnego. (Ten, który nic nie może zrobić.) Aż w końcu przyjdzie kryska na Matyska* i się zdziwisz.

Kozioł Zwycięzca

*Kryska na Matyska

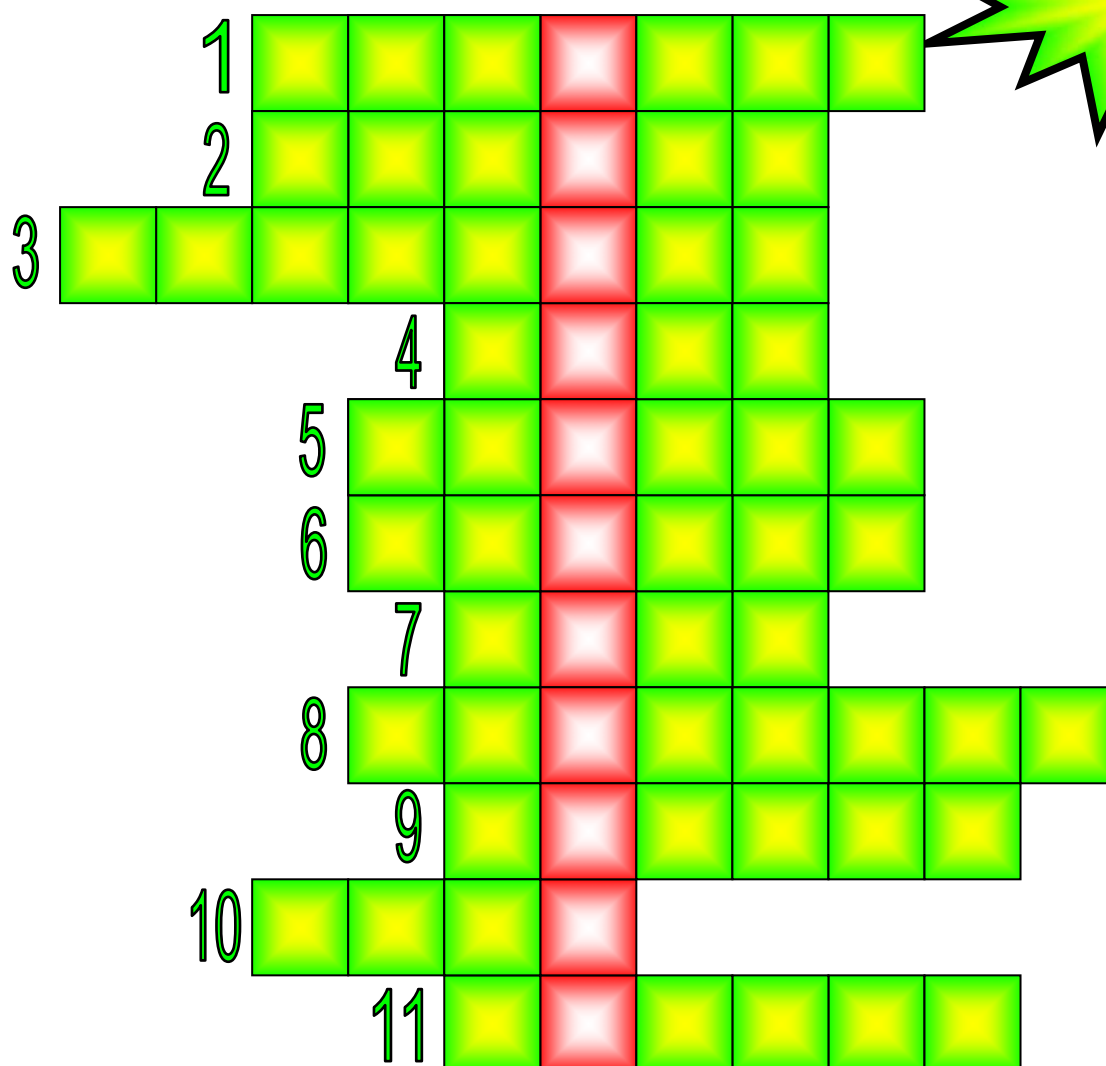
Chodził kiedyś od wsi do wsi dziad wędrowny, który zwał się Matys. Był zdrowy jak koń, lecz żadnej roboty nie chciał. Zarabiał na naiwności ludzkiej i wierze w czary i szatańskie moce. Gdy znalazł w lesie starą kość jakiegoś zwierza, to zabierał ją ze sobą. Później na polu jakiegoś chłopca ją zakopywał i szedł do niego po prośbie. Tam przekonywał gospodarza, że mu źle ktoś życzy, przez co spadną na niego nieszczęścia i troski. Przestraszony chłop gościł Matysa przez dni kilka. Ten wyjawiał później, że na polu zakopano kość, którą trzeba spalić i wtedy zły los się odwróci. Oczywiście przy pomocy Matysa kość znajdowano, palono i wierzono, że to od nieszczęść gospodarstwo ochroniło. Przebiegły chłop dostawał w podzięcie jedzenie i czasem grosz jakiś. I tak żyło mu się całkiem dobrze. Pewnego razu na polu bogatego gospodarza zakopał srebrnego rubla. Następnie poszedł do tego chłopca i powiedział, że ma cudowną kość, dzięki której na polu można znaleźć ogromne skarby. Trzeba tylko przez dziewięć nocy chodzić i kopać w ziemi. Matys udał się z chłopem na próbę. Rzeczywiście wykopali jednego rubla. Jednak gospodarz był bardzo skąpy i postanowił zabrać cudowną kość, zamiast płacić za nią 100 rubli. Matys zorientował się, co chłop zamierza i rzucił się do ucieczki. Rozwścieczony chłop przetrącił uciekającemu nogi żerdzią, schwytał kość i uciekł. Od tej pory Matys siedział z drewnianymi kulami pod kościołami i zebrał. Litościwi ludzie dawali mu chleb ze słowami: „Przyszła kryska na Matyska”.

Legenda ze strony: <http://szkola.interklasa.pl/f023/legandy/matyska.htm>

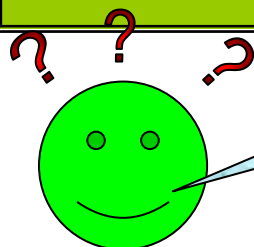
Krzyżówka

Informatyczna

Pytania:

1. Urządzenie wyświetlające obraz z komputera.
2. Wczytuje tekst i rysunki z dokumentów papierowych do komputera.
3. Rozmawiamy dzięki niemu, np. przez Skypa.
4. Program Microsoftu do pisania.
5. Komputer świadczący usługi na rzecz innych komputerów połączonych w sieć.
6. Urządzenie nagrywające obraz, może być podpięte do komputera.
7. Jednostka informacji składająca się z 8 bitów.
8. Ogólnosiwiatowa sieć komputerowa, która jest logicznie połączona w jednolitą sieć adresową.
9. Urządzenie, które umożliwia poruszanie kursorem po ekranie monitora.
10. Ciąg danych (inaczej zbiór danych stanowiący dla systemu operacyjnego całość).
11. Przyjęte określenie grafiki, która stanowi tło pulpitu systemu operacyjnego.

Skupcie się i do roboty!!!

III Szkolny Happening Zdrowia

W ramach **Dni Otwartych Szkoły** dla uczniów przyszłych klas pierwszych i ich rodziców 25 marca 2009 r. odbył się w szkole kolejny **Happening Zdrowia**. Organizatorem przedsięwzięcia byli nauczyciele i pielęgniarka szkolna oraz uczniowie klas piątych zaangażowani w projekt **Szkoły Promującej Zdrowie**.

W sali gimnastycznej zostało ustawionych **7 stanowisk** z zadaniami, w rozwiązywaniu których uczestniczyły grupy **3 - 6 osobowe**.

Stanowiska:

1. **Zdrowa żywność** (prowadząca: p. Iza Żemojtel)
2. **Zdrowie w literaturze** (prowadząca p. Justyna Salamon)
3. **Pomiar wagi ciała, wzrostu i ciśnienia** (prowadząca p. Lucyna Głowacka)
4. **Pierwsza pomoc** (prowadząca p. Elżbieta Jusińska)
5. **Relaksacja** (prowadząca p. Barbara Mantyk)
6. **Tor sprawnościowy** (prowadzący p. Aleksander Stachów)

W happeningu uczestniczyło 11 drużyn. Poniżej zostały wymienione wszystkie drużyny zgodnie z kolejnością zajętych miejsc:

Miejsca:

I	„Amadeusz”	(29,5 pkt.)
II	„Lambada F.C.”	(28,5 pkt.)
III	„Dzikie Koty”	(28 pkt.)
III	„Cytrynki”	(28 pkt.)
IV	„Kościotrupy”	(27,5 pkt.)
V	„Mustangi”	(27 pkt.)
V	„Truski”	(27 pkt.)
V	„Stars”	(36 pkt.)
VI	„Angel's”	(26,5 pkt.)
VII	„Snoukids”	(25,5 pkt.)
VIII	„Ola i Patrycja”	(19 pkt.)

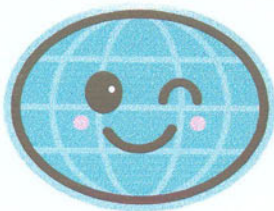
Organizatorzy serdecznie dziękują wszystkim uczniom za uczestnictwo w **III Szkolnym Happeningu Zdrowia**. Poniżej przedstawiamy fotorelację (fot. Cezary Sułkowski).

I.Ż

Międzynarodowy Dzień Ziemi w nauczaniu zintegrowanym w Szkole Podstawowej nr 1 w Żarach

1. Powitanie uczniów przez panią dyrektorkę szkoły i przypomnienie idei Święta Ziemi.
2. Wiersze o Ziemi i o przyrodzie.
3. Przedstawienie pt. Dzień Ziemi.
4. Piosenki ekologiczne: Ziemia i Echo.
5. Taniec: Leśne duszki.
6. Przedstawienie pt. Nie śmieć.
7. Happening ekologiczny pod hasłem: Ratujmy naszą Ziemię, póki jeszcze czas!

H.K.

DYPLOM

Dla

*Szkoły Podstawowej nr 1.
za zajęcie I miejsca*

*w VII Międzyszkolnym konkursie
ekologicznym
pod hasłem:*

„Sprzątajac dom, nie zaśmiecaj całej planety”

ORGANIZATORZY

*Beata Dąbek
E. Nowickowska*

JURY

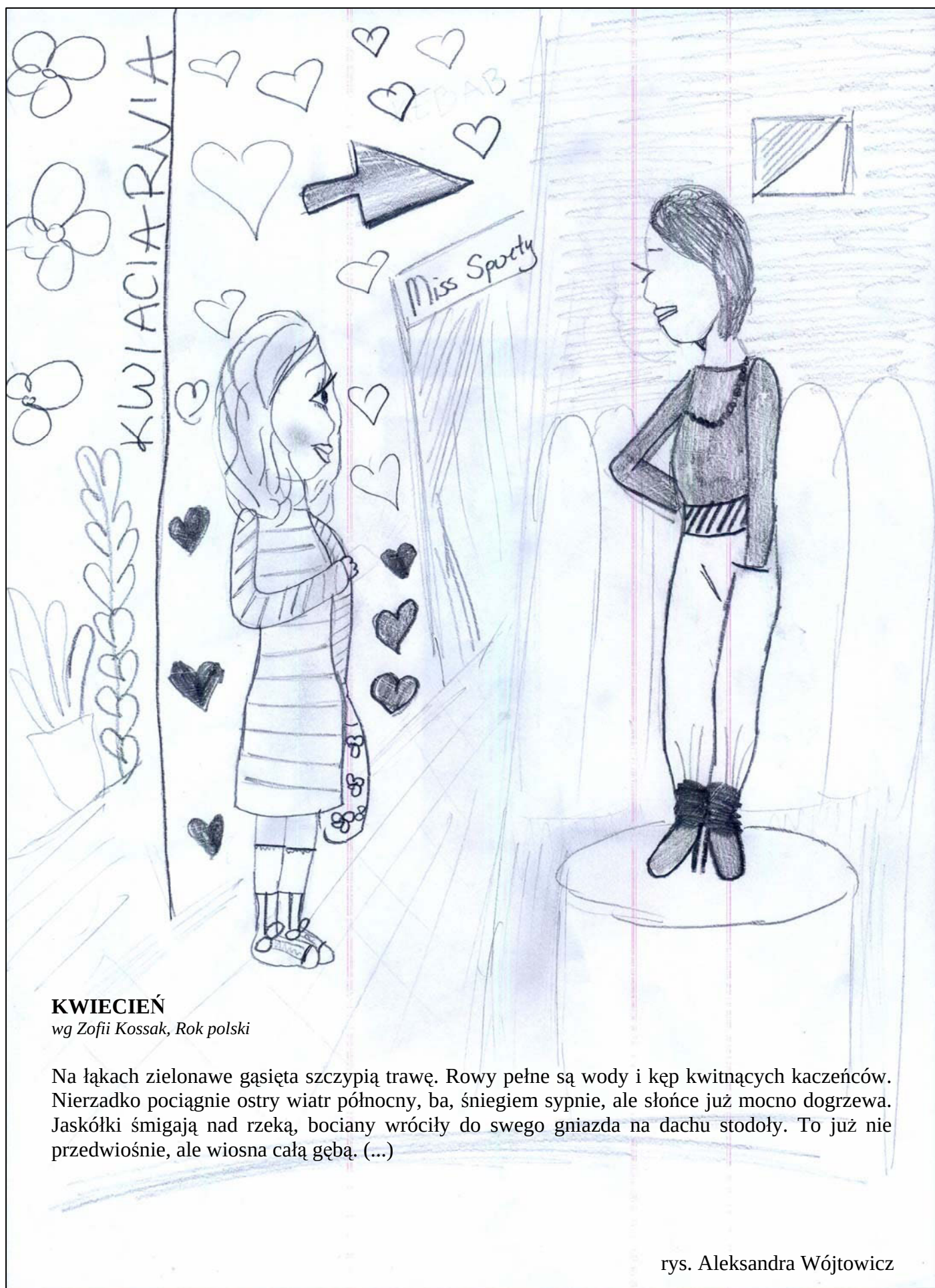
*g. Czechalska
H. Jędras
Z. Krawiec
B. Kozłowska
B. Kozłowska*

Żary 2009-05-08

DYREKTOR SZKOŁY

DYREKTOR SZKOŁY

mgr Marzena Włodarska-Wrona

KWIECIEŃ

wg Zofii Kossak, Rok polski

Na łąkach zielonawe gąsienki szczypią trawę. Rowy pełne są wody i kęp kwitnących kaczeńców. Nierzadko pociągnie ostry wiatr północny, ba, śniegiem sypnie, ale słońce już mocno dogrzewa. Jaskółki śmigają nad rzeką, bociany wróciły do swego gniazda na dachu stodoły. To już nie przedwiośnie, ale wiosna całą gębą. (...)

rys. Aleksandra Wójtowicz

Kwiecień

Figlarz kwiecień plecie, plecie,
Że dla dzieci niesie kwiecie.
Naraz śniegiem w okno rzucił.
Kwietniu, czemu dzieci smucisz?
Ja tak tylko dla zabawy
straszę czasem młode trawy,
zajęczkowi w chyżym biegu
na ogonek sypnę śniegu.
Niechże dzieci się nie smućą,
Już nie będę śniegiem rzucać.

M. Czerkawska

Wiersz Rzepki

Nadeszła wiosna piękna i radosna.
Kwitną kwiaty, kwitną drzewa.
W polu, w lesie ptak zaśpiewa.
Słońce wyszło na niebie,
Błask promieni rzuci na ciebie.
Zwierzęta ze snu zimowego
Wybudzą się dnia wiosennego.
Na wycieczki więc przyszedł czas,
Czekają góry, łąki, pola, las.
A więc wiosna zawitała
Wkoło wszystkich przywitała.

Marek Rzepka, 6d

